

Kalusteet

Versio: 31.1.2020

Hankinnan kohde

Sisätilojen kalusteet, kuten tuolit, pöydät, hyllyt ja kaapit, toimistoissa, keittiöissä sekä aula- ja kokoustiloissa.

Keskeiset vaikutukset

- Kestävän kehityksen periaatteiden vastaisen metsänhoidon ja laittomien hakkuiden aiheuttama biologisen monimuotoisuuden katoaminen sekä maaperän eroosio ja pilaantuminen.
- Raaka-aineiden tuotannon ja tuotteiden valmistusprosessien energiankulutus ja päästöt sekä luonnonvarojen väheneminen.
- Tiettyjen tuotannossa käytettävien aineiden haitalliset vaikutukset vesieliöihin. Vesistöjen rehevöityminen ja veden laadun heikkeneminen
- Ilman, maaperän ja veden pilaantuminen, alailmakehän otsonin muodostuminen ja haitta-aineiden kertyminen eliöihin.
- Terveydelle haitallisiksi luokiteltujen aineiden kielteiset vaikutukset ihmisen terveyteen.
- Tuotanto- ja pakkausjätteen muodostuminen.
- Eryteisesti tiettyjen tuotteiden tuotantoketjuissa lapsityön hyväksikäyttö, työelämän perusoikeuksien loukkaukset, pakkotyö ja muut ihmisoikeusongelmat.

Tavoitteet

- Päästöjen vähentäminen ja energiatehokkuus
- Kemikaalien ja haitallisten aineiden vähentäminen
- PVC:n vähentäminen
- Jätteiden vähentäminen ja kierrätys
- Muiden ympäristövaikutusten vähentäminen
- Sosiaalisen vastuun huomioiminen

Ohjaavat dokumentit

Alla esitetyt ehdotukset hankinnan vaatimuksiksi ja vertailuperusteiksi perustuvat näihin dokumentteihin.

- [EU GPP criteria 2017: Ympäristöä säästävät julkiset hankinnat EU:ssa – Huonekalut](#)
- [Motivan tietopankki: Kalusteet](#)
- [Finnwatch 2018: Sanoista tekoihin - Sosiaalisen vastuun pilottiprojekti Hansel Oy:n ja KL-Kuntahankinnat Oy:n kanssa](#)
- [Joutsenmerkki 2017: Opas ympäristömerkkien käyttämiseen julkisissa hankinnoissa](#)
- [Erytystä huolta aiheuttavien aineiden kandidaattilista ECHAN verkkopalvelussa](#)
- [ILO: Ratifioinnit maittain](#)
- Finnwatch (2019): Vastuullisuuden vähimmäisvelvoitteet ja toimitusketjun hallinta

Vastuullisuusnäkökohtien sisällyttäminen hankintaan

Ohjaavista dokumenteista on poimittu tähän hyviä esimerkkejä. Vastuullisuusnäkökohdat voi siis sisällyttää hankintaan valitsemalla alla esitetyistä vaihtoehdoista. On hyvä huomioida, että markkinatilanteet, hankinnan kohteet ja olosuhteet vaihtelevat alueittain. Hankintayksikön tulee tarkistaa kriteerit ja asettaa aina itse niiden taso omien tavoitteiden ja markkinakartoituksen perusteella. Hankinnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi voi määrittellä muitakin vaatimuksia, vertailuperusteita tai sopimusehtoja.

Turvallisuus

Vaatus	Todentaminen
Perustaso	
Jäljitettävyys: Tuote on jäljitettävissä.	Selvitys, josta käy ilmi tuotteen valmistumaa.
<p>Puutavaran hankinta laillisista lähteistä: Kaiken huonekaluissa käytettävän puutavaran on oltava laillisesti korjattua asetuksen (EU) N:o 995/2010 mukaisesti ("EU:n puutavara-asetus").</p> <p>Jos puutavara tai puutuote ei kuulu asetuksen (EU) 995/2010 soveltamisalaan, sillä pitäisi olla joko FLEGT- tai CITES-lupa tai -sertifikaatti tai siihen olisi sovellettava tarjoajan toteuttamaa asianmukaisen huolellisuuden ("due diligence") järjestelmää, josta saadaan puutavaran korjuumaata, puulajia ja puumääriä koskevat tiedot, toimittajaa koskevat yksityiskohtaiset tiedot sekä tiedot asiaankuuluvan kansallisen lainsäädännön noudattamisesta. Jos puutavaran toimitusketjussa todetaan laittoman puutavaran riski, due diligence -järjestelmässä olisi määritettävä menettelyt riskin lieventämiseksi.</p> <p><i>Huom: Sopimusehdoissa on tärkeää varata oikeus satunnaistarkastuksin tarkastaa, että kaikki sopimuksen mukaisesti käytetyt puuta sisältävät huonekalutuotteet tai niiden osajoukko vastaavat esitettyjä vaatimuksia. Sopimuspuolen on tarvittaessa osoitettava täyttävänsä EU:n puutavara-asetuksen vaatimukset. Tarkempi ohjeistus EU:n GPP kriteereissä.</i></p>	Selvitys, jonka mukaan huonekalutuotteessa käytetään ainoastaan laillisista lähteistä saatavaa puutavaraa.
<p>Haitalliset aineet: Toimittajan on toimitettava selvitys [Valittu tuote/Valitut tuotteet] sisältämistä aineista, jotka on luokiteltu REACH-asetuksen (1907/2006) erityistä huolta aiheuttavien aineiden kandidaattilistalle.</p> <p>Selvityksen tulee kattaa aineet, joiden pitoisuus tuotteessa ylittää 0,1 painoprosenttia/aine kussakin yksittäisessä tuotteen komponentissa.</p> <p>Jos sopimusaikana kandidaattilistaan lisätään aineita, joita tuote sisältää, tulee toimittajan viestiä tästä tilaajalle kuuden kuukauden kuluessa kandidaattilistan päivityksen julkaisusta.</p>	<p>Tarjoajan vakuutus vaatimuksen täyttymisestä (kyllä/ei).</p> <p>Pyydettyessä toimittajan tulee toimittaa asiakirja, josta käy ilmi, että vaatimus täyttyy.</p>

Vaatimus	Todentaminen
<p>Erityistä huolta aiheuttavien aineiden kandidaattilista ECHAN verkkopalvelussa</p> <p><i>Huom: Kriteerin todentamiseksi on tärkeää tarkastella myös, miten tarjoaja täyttää vaatimukset haitallisiin aineisiin liittyvän tiedon hallinnasta. Katso myös "Haitallisiin aineisiin liittyvän tiedon hallinta" -vaatimus.</i></p>	
<p>Haitallisiin aineisiin liittyvän tiedon hallinta:</p> <p>Tarjoajalla tulee olla käytännöt tiedon hallintaan ja seurantaan tarjottavien tuotteiden sisältämistä ympäristölle ja terveydelle haitallisten aineista. Käytäntöjen tulee varmistaa tiedon saatavuus yli 0,1 painoprosentin pitoisuuksissa esiintyvistä aineista. Seuraavat aineet sisältyvät tarkasteluun:</p> <ul style="list-style-type: none"> - REACH-asetuksen kandidaattilista erityistä huolta aiheuttavista aineista (artikla 59, EY 1907/2006, asetus kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista) - REACH-asetuksen (EY 1907/2006) liite XVII (tiettyjen vaarallisten aineiden, seosten ja esineiden valmistuksen, markkinoille saattamisen ja käytön rajoitukset). 	<p>Tarjoajan vakuutus vaatimuksen täyttymisestä (kyllä/ei).</p> <p>Pyydettyessä toimittajan tulee toimittaa asiakirja, josta käy ilmi, että vaatimus täyttyy.</p>
<p>Osien pinnoittaminen: Puu-, muovi- ja/tai metalliosien pinnoittamiseen käytettävien tuotteiden on täytettävä seuraavat vaatimukset:</p> <p>Huonekalun valmistaja ei saa käyttää huonekalutuotteen puu- tai metalliosien pinnoittamiseen seoksia, jotka on luokiteltu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1272/2008 mukaisesti johonkin seuraavista luokista:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kategoriaan 1 tai 2 kuuluvat karsinogeeniset, perimää vaurioittavat tai lisääntymiselle vaaralliset • välittömästi myrkylliset suun, ihon tai hengitysteiden kautta (kategoria 1 tai 2) tai vesiympäristölle (kategoria 1) • kategoriaan 1 kuuluvat elinkohtaisesti myrkylliset. 	<p>Tarjoajan vakuutus vaatimuksen täyttymisestä (kyllä/ei).</p> <p>Pyydettyessä toimittajan tulee toimittaa tuoteseloste tai muu asiakirja, josta käy ilmi, että vaatimus täyttyy.</p> <p>Kalusteen katsotaan täyttävän vaatimukset, jos niille on myönnetty EU-ympäristömerkki tai muu vastaava tyyppi 1 ympäristömerkintä, joka suoraan täyttää vastaavat vaatimukset tai jonka myöntämiseksi käytetään samankaltaisia menetelmiä.</p> <p>Jos tuotteella ei ole ympäristömerkintää, niin toimittajan on toimitettava selvitys kaikista kalusteissa mukana oleville materiaaleille käytetyistä pintakäsittelyaineista sekä niiden käyttöturvallisuustiedotteet, jotka osoittavat edellä mainittujen kriteerien täyttymisen.</p> <p>Käyttöturvallisuustiedotteesta tulee käydä ilmi pinnoiteseoksen (mahdollinen) vaaraluokitus ja tieto,</p>

Vaatimus	Todentaminen														
<p>Pinnoitteet eivät myöskään saa sisältää kadmium-, lyijy-, kromi IV-, elohopea-, arseeni- tai seleenipohjaisia lisäaineita yli 0,010 painoprosentin pitoisuuksina.</p>	<p>jonka mukaan valmistetta ei ole luokiteltu mihinkään seuraavista</p> <table border="1" data-bbox="810 394 1433 1106"> <thead> <tr> <th data-bbox="817 398 1123 452">Vaara</th> <th data-bbox="1129 398 1426 452">Vaaralauseke</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="817 461 1123 551">Karsinogeeninen (kat. 1A, 1B tai 2)</td> <td data-bbox="1129 461 1426 551">H350, H350i, H351</td> </tr> <tr> <td data-bbox="817 560 1123 649">Perimää vaurioittava (kat. 1A, 1B tai 2)</td> <td data-bbox="1129 560 1426 649">H340, H341</td> </tr> <tr> <td data-bbox="817 658 1123 815">Lisääntymiselle vaarallinen (kat. 1A, 1B tai 2)</td> <td data-bbox="1129 658 1426 815">H360, H360F, H360D, H360FD, H360Fd, H360Df, H361f, H361d, H361fd, H362</td> </tr> <tr> <td data-bbox="817 824 1123 913">Välittömästi myrkyllinen (kat. 1 tai 2)</td> <td data-bbox="1129 824 1426 913">H300, H304, H310, H330</td> </tr> <tr> <td data-bbox="817 922 1123 1012">Elinkohtaisesti myrkyllinen (kat. 1)</td> <td data-bbox="1129 922 1426 1012">H370, H372</td> </tr> <tr> <td data-bbox="817 1021 1123 1111">Vesiympäristölle vaarallinen (kat. 1)</td> <td data-bbox="1129 1021 1426 1111">H400, H410</td> </tr> </tbody> </table> <p>Lisäksi käyttöturvallisuustiedotteessa ja/tai muussa (mahdollisessa) asiakirjassa on ilmoitettava, onko tuotteessa kadmiumia, lyijyä, kromia IV, elohopeaa, arseenia tai seleeniä yli 0,010 painoprosentin pitoisuuksina.</p>	Vaara	Vaaralauseke	Karsinogeeninen (kat. 1A, 1B tai 2)	H350, H350i, H351	Perimää vaurioittava (kat. 1A, 1B tai 2)	H340, H341	Lisääntymiselle vaarallinen (kat. 1A, 1B tai 2)	H360, H360F, H360D, H360FD, H360Fd, H360Df, H361f, H361d, H361fd, H362	Välittömästi myrkyllinen (kat. 1 tai 2)	H300, H304, H310, H330	Elinkohtaisesti myrkyllinen (kat. 1)	H370, H372	Vesiympäristölle vaarallinen (kat. 1)	H400, H410
Vaara	Vaaralauseke														
Karsinogeeninen (kat. 1A, 1B tai 2)	H350, H350i, H351														
Perimää vaurioittava (kat. 1A, 1B tai 2)	H340, H341														
Lisääntymiselle vaarallinen (kat. 1A, 1B tai 2)	H360, H360F, H360D, H360FD, H360Fd, H360Df, H361f, H361d, H361fd, H362														
Välittömästi myrkyllinen (kat. 1 tai 2)	H300, H304, H310, H330														
Elinkohtaisesti myrkyllinen (kat. 1)	H370, H372														
Vesiympäristölle vaarallinen (kat. 1)	H400, H410														
<p>Metalleja koskevat rajoitukset:</p> <p>Lopullisessa huonekalutuotteessa käytettyjen metalliosien sähköpinnoituksessa ei saa käyttää kadmiumia.</p> <p>Nikkeli on sallittu sähköpinnoituksessa ainoastaan, jos nikkelin vapautumisaste sähköpinnoitetusta osasta on alle 0,5 µg/cm²/viikko standardin EN 1811 mukaisesti.</p>	<p>Tarjoajan vakuutus vaatimuksen täyttymisestä (kyllä/ei).</p> <p>Pyydettyessä toimittajan tulee toimittaa tuoteseloste tai muu asiakirja, josta käy ilmi, että vaatimus täyttyy.</p> <p>Kalusteen katsotaan täyttävän vaatimukset, jos niille on myönnetty EU-ympäristömerkki tai muu vastaava tyyppin 1 ympäristömerkintä, joka suoraan täyttää vastaavat vaatimukset tai jonka myöntämiseksi käytetään samankaltaisia menetelmiä.</p> <p>Jos tuotteella ei ole edellä mainittua ympäristömerkintää, niin toimittajan on toimitettava metalliosan (-osien) toimittajan ilmoitus, jonka mukaan metalliosille ei ole tehty pinnoituskäsittelyä kadmiumilla tai kadmiumyhdisteillä.</p> <p>Jos nikkeliä on käytetty sähköpinnoituksessa, tarjoajan on toimitettava metallien osien toimittajan ilmoitus,</p>														

Vaatimus	Todentaminen
	<p>jonka mukaan nikkelin vapautumisaste on alle 0,5 µg/cm²/viikko, ja sen tueksi vastaavat tulokset osoittava testausseleste standardin EN 1811 mukaisesti.</p>
<p>Palonestoaineet: Tuotteissa ei saa olla kemiallisia palonestoaineita, ellei se ole ehdottoman tarpeellista johtuen tekstiilien funktiosta. Jos palonesto-ominaisuus vaaditaan, se tulee mainita tarjouspyynnössä. Tällöin tuotteet eivät saa sisältää halogenoituja palonestoaineita.</p>	<p>Tarjoajan vakuutus vaatimuksen täyttymisestä (kyllä/ei).</p> <p>Pyydetessä toimittajan tulee toimittaa tuoteseloste tai muu asiakirja, josta käy ilmi, että vaatimus täyttyy.</p>
<p>Liimat: Kalusteiden kokoonpanossa käytettävät liimat eivät saa sisältää yli 10 painoprosenttia haihtuvia orgaanisia yhdisteitä.</p>	<p>Tarjoajan vakuutus vaatimuksen täyttymisestä (kyllä/ei).</p> <p>Pyydetessä toimittajan tulee toimittaa selvitys kaikista kalusteiden kokoonpanossa käytetyistä liimoista sekä niiden käyttöturvallisuustiedotteet tai vastaavat asiakirjat, jotka osoittavat liiman sisältämien haihtuvien orgaanisten yhdisteiden määrän ja edellä mainittujen kriteerien täyttymisen</p>
<p>Formaldehidipäästöt: Kaikkien formaldehydipohjaisia hartseja käyttämällä valmistettujen, sopimuksen mukaisesti toimitettavien puupohjaisten levyjen, siinä muodossa kuin niitä käytetään huonekalutuotteessa (toisin sanoen pinnoittamattomana, maalattuna, pinnoitettuna ja viilutettuna), formaldehydipäästöt saavat olla enintään standardin EN 13986 liitteessä B määritellyn E1-luokan päästörajan suuruisia.</p>	<p>Tarjoajan vakuutus vaatimuksen täyttymisestä (kyllä/ei).</p> <p>Pyydetessä toimittajan tulee toimittaa tuoteseloste tai muu asiakirja, josta käy ilmi, että vaatimus täyttyy.</p> <p>Kalusteen katsotaan täyttävän vaatimukset, jos niille on myönnetty EU-ympäristömerkki tai muu vastaava tyyppi 1 ympäristömerkintä (ISO 14024), joka suoraan täyttää vastaavat vaatimukset tai jonka myöntämiseksi käytetään samankaltaisia menetelmiä.</p> <p>Jos tuotteella ei ole edellä mainittua ympäristömerkintää, niin toimittajan on toimitettava selvitys tuotteen E1 päästöluokitusten mukaisuudesta joko EN 717-1, EN 717-2 / EN ISO 12460-3 tai EN 120 / EN ISO 12460-5 standardin mukaan todennettuna.</p>
<p>Jäljitettävyys: Tuotteen koko toimitusketju on kuvattu raaka-ainetasolle asti.</p>	<p>Tarjoajan vakuutus vaatimuksen täyttymisestä (kyllä/ei)</p> <p>Pyydetessä toimittaja toimittaa kuvauksen tuotteen koko tuotantoketjusta, joka pitää sisällään tiedot kaikista tuotantoon osallistuneista tuotantolaitoksista.</p>

Ympäristövastuu

Vaatus	Todentaminen
Perustaso	
<p>Muoviosien merkinnät: Kaikki vähintään 50 grammaa painavat muoviosat on merkittävä kierrätykseen kelpaavasti ISO 11469- tai ISO 1043 (osat 1-4) standardin mukaisesti.</p> <p>Merkintää ei tarvitse olla, mikäli se on tuotteen muodon tai esteettisten perusteiden vuoksi haasteellista toteuttaa. Tarjoajalla tulee kuitenkin olla tieto näiden osien kierrätettävyydestä ja kierrätettävyys on osoitettava pyydettäessä.</p>	<p>Tarjoajan vakuutus vaatimuksen täyttymisestä (kyllä/ei).</p> <p>Pyydettäessä toimittajan on annettava selvitys, jossa on lueteltu kaikki huonekalutuotteessa olevat yli 50 g painavat muoviosat ja ilmoitettava, onko ne merkitty standardien EN ISO 11469 tai EN ISO 1043 (osat 1-4) mukaisesti.</p> <p>Muoviosan merkintöjen on erotuttava selvästi muoviosan silmämääräisessä tarkastelussa. Merkinnän ei tarvitse näkyä selvästi valmiissa huonekalutuotteessa.</p> <p>Jos yli 50 g painavia muoviosia ei ole merkitty, tarjoajan on annettava asiaankuuluvat perustelut ja tiedot.</p>
<p>Pakkaukset: Tuotteen kuljetuspakkausten tulee olla kierrätettävistä ja/tai uusiutuvista materiaaleista valmistettuja tai niiden on oltava useaan kertaan käytettäviä. Kaikkien pakkausmateriaalien on oltava helposti käsin lajiteltavissa yhtä materiaalia (kuten pahvia, paperia, muovioia tai kangasta) sisältäviin kierrätettäviin osiin.</p>	<p>Tarjoajan vakuutus vaatimuksen täyttymisestä (kyllä/ei).</p> <p>Pyydettäessä toimittajan tulee toimittaa asiakirja, josta käy ilmi, että vaatimus täyttyy.</p>
<p>PVC-muovit ja ftalaatit: Tuotteen muovipakkausissa ei ole käytetty PVC-muoveja tai muita halogenoituja muoveja eikä PVC:n pehmittimiä (ftalaatit).</p>	<p>Tarjoajan vakuutus vaatimuksen täyttymisestä (kyllä/ei).</p> <p>Pyydettäessä toimittajan tulee toimittaa asiakirja, josta käy ilmi, että vaatimus täyttyy.</p>
<p>Tuotteen korjaus- ja purkuohjeet: Toimittajan tulee tarjota tuotteen purku- ja korjausohje (paperinen, sähköinen tai video) tuotteelle, jotta sen osia voidaan korvata ja uudelleen käyttää.</p>	<p>Tarjoajan vakuutus vaatimuksen täyttymisestä (kyllä/ei).</p> <p>Pyydettäessä toimittajan tulee toimittaa asiakirja, josta käy ilmi, että vaatimus täyttyy.</p>
<p>Takuu aika ja varaosat: Tuotteen takuu on vähintään [XX] vuotta tuotteen toimitusajankohdasta alkaen.</p> <p>Tarjoajan on taattava varaosien tai vastaavan tehtävän täyttävien elementtien saatavuus vähintään [XX]</p>	<p>Tarjoaja antaa kirjallisen takuun ja kuvauksen takuun sisällöstä sekä varaosien saatavuudesta.</p>

Vaatimus	Todentaminen
<p>vuodeksi huonekalutuotteen toimitusajankohdasta alkaen.</p> <p><i>Huom. Takuuajan vähimmäispituus tulee määritellä tuote kohtaisesti markkinakartoituksella.</i></p> <p><i>Hankintayksikön tulee myös määritellä, mitä takuun tulee vähintään pitää sisällään.</i></p>	
<p>Kuljetuspakkausten kierrätys:</p> <p>Esimerkki sopimusehdosta: Toimittaja vastaa siitä, että kuljetuspakkaustarvikkeet viedään uudelleen käytettäviksi, kierrätettäväksi tai soveltuvaan jätteenkeräyspisteeseen.</p>	
<p>Edelläkävijätaso</p>	
<p>Kierrätetyt materiaalit: Tarjoajan on ilmoitettava kierrätettyjen puuhun perustuvien materiaalien, muovien ja/tai metallin osuus painoprosenteina valmiista kalusteesta.</p> <p><i>Huom: Kierrätysmateriaalien osalta on tärkeää varmistaa, että ne ovat myös muiden mahdollisten vaatimusten mukaisia esimerkiksi haitallisten aineiden osalta.</i></p>	<p>Tarjoajan on toimitettava selvitys vaatimuksen mukaisesti.</p>
<p>Takuuaja ja varaosat: Tuotteen takuu on vähintään [XX] vuotta tuotteen toimitusajankohdasta alkaen.</p> <p>Tarjoajan on taattava varaosien tai vastaavan tehtävän täyttävien elementtien saatavuus vähintään [XX] vuodeksi huonekalutuotteen toimitusajankohdasta alkaen.</p> <p><i>Huom. Takuuajan vähimmäispituus tulee määritellä tuote kohtaisesti markkinakartoituksella.</i></p> <p><i>Hankintayksikön tulee myös määritellä, mitä takuun tulee vähintään pitää sisällään.</i></p>	<p>Tarjoaja antaa kirjallisen takuun ja kuvauksen takuun sisällöstä sekä varaosien saatavuudesta.</p>

Sosiaalinen vastuu

Vaatimus	Todentaminen
<p>Perustaso</p>	

Vaatimus	Todentaminen
<p>Toimitusketjun hallinta ja sosiaalinen vastuullisuus:</p> <p><i>Huom: Oppaassa on liitteenä malli HUS:n käyttämästä Code of Conduct-versiosta (10/2019). Tuoteryhmä/tuote/sopimuskohtaisesti tulee tarkastella, mitä tämä sopimusehto koskee.</i></p> <p>Esimerkki sopimusehdosta:</p> <p>1. Vastuullisuuden vähimmäisveloitteet (Code of Conduct): Toimittajan tulee aktiivisesti varmistaa, että tämän [sopimuksen/puitesopimuksen] piiriin kuuluvat tuotteet valmistetaan olosuhteissa, jotka ovat sopimuksen liitteenä [numero] olevien vastuullisuuden vähimmäisveloitteiden (Code of Conduct) mukaisia.</p> <p>Toimittajan vastuulla on valvoa toimitusketjua ja toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että vastuullisuuden vähimmäisveloitteita noudatetaan sekä sen omassa toiminnassa että puitesopimustuotteiden ja -palveluiden toimitusketjussa.</p> <p>Allekirjoittamalla sopimuksen toimittaja sitoutuu sopimuksen liitteenä olevaan vastuullisuuden vähimmäisveloitteisiin (Code of Conduct) ja varmistaa, että tässä asetetut vähimmäisvaatimukset täyttyvät heidän omassa toiminnassaan ja toimitusketjussaan.</p> <p>Toimittajan tulee avustaa [hankintayksikköä] puitesopimuksen seurannassa muun ohella toimittamalla [hankintayksikölle] raportteja ja selvityksiä siitä, miten Toimittaja on täyttänyt kohdan 1. mukaiset veloitteensa. Raportti tai selvitys on toimitettava kuuden (6) viikon kuluessa [hankintayksikön] pyynnöstä.</p> <p>Seuraamukset</p> <p>Jos toimittaja rikkoo vastuullisuuden kohdan 1. vähimmäisveloitteitaan (Code of Conduct) on [hankintayksiköllä] oikeus seuraaviin toimenpiteisiin rikkomuksen johdosta:</p> <ol style="list-style-type: none"> I. Korjaavat toimenpiteet: [hankintayksiköllä] on oikeus kirjallisesti pyytää toimittajaa [määrä] kuukauden sisällä tai muussa [hankintayksikön] määrittämässä määräajassa esittämään [hankintayksikön] hyväksyttäväksi suunnitelma ja aikataulu toimittajan korjaaville toimenpiteille kohdan 1. mukaisten veloitteiden noudattamiseksi. Ehdotettujen toimenpiteiden ja aikataulun tulee olla oikeassa suhteessa rikkomukseen ja suunnitelmasta on selkeästi käytävä ilmi, miten Toimittaja konkreettisesti tulee korjaamaan rikkomuksen esitetyssä aikataulussa. II. Hyvitysmaksut: Jos Toimittaja ei sitoudu edellä tarkoitettuun hyväksytyyn suunnitelmaan ja aikatauluun, ei toimita niitä, tai ei suorita suunnitelmassa sovittuja toimenpiteitä määräajassa, [hankintayksiköllä] on oikeus vaatia Toimittajaa maksamaan sille viivästysmaksua tuhat (1000) euroa per alkava seitsemän (7) päivän viivästysjakso, kuitenkin enintään 15.000 euroa. III. Asiakaskohtaisten sopimusten ja tilausten rajoittaminen: Korjaavien toimenpiteiden vaatimisen lisäksi [hankintayksikkö] voi rajoittaa Toimittajan oikeutta osallistua Asiakkaiden kevennettyihin kilpailutuksiin ja/tai rajoittaa Asiakkaiden tilauksia Toimittajalta tämän puitesopimuksen sisällä siihen saakka, kunnes Toimittaja on korjannut kohdassa 1. tarkoitetun vastuullisuuden vähimmäisveloitteen rikkomuksen tai on ilmeistä, että rikkomus on lakannut. IV. Sopimuksen päättäminen: [hankintayksiköllä] on oikeus irtisanoa puitesopimus päättymään välittömästi kokonaan tai osittain jos Toimittaja ei suorita edellä tarkoitettuja korjaavia toimenpiteitä ja edellä tarkoitettua hyvitysmaksua on kertynyt enimmäismäärä. Asiakkaalla on oikeus irtisanoa asiakaskohtainen sopimus päättymään välittömästi kokonaan tai osittain, jos sen piiriin kuuluvien laitteiden tuotannossa on rikottu kohdassa 1. tarkoitettuja vastuullisuuden vähimmäisveloitteita eikä Toimittaja ole suorittanut edellä tarkoitettuja korjaavia toimenpiteitä. 	

Vaatus	Todentaminen
<p>Edelläkävijätaso</p>	
<p>Toimitusketjun hallinta ja sosiaalinen vastuullisuus:</p>	
<p>2. Toimenpiteet ja politiikat</p>	
<p>Toimittajan tulee viimeistään sopimuskauden alkaessa, tai myöhempanä [hankintayksikön] kanssa nimenomaisesti sovittuna ajankohtana toteuttaa seuraavat toimet; selvyden vuoksi todetaan, että alla tarkoitetut politiikat ja menettelyt voivat olla Toimittajan valitsemalla kielellä (esim. englanniksi) laadittuja:</p>	
<ol style="list-style-type: none"> I. Toimittajan tulee laatia, hyväksyä ja julkistaa yksi tai useampi johdon hyväksymä politiikka, johon sisältyy sitoumus noudattaa edellä kohdassa 1. mainittuja vastuullisuuden vähimmäisvelvoitteita; II. Toimittajan tulee viestiä edellä tarkoitettu politiikka omalle toimitusketjulle, jonka kanssa Toimittajalla on sopimussuhde; III. Toimittajan tulee nimetä johtotason vastuuhenkilö kohdassa 1. tarkoitettujen vastuullisuuden vähimmäisvaatimusten noudattamisen valvontaan; IV. Toimittajalla tulee olla menettely säännöllisten riskiarviointien tekemiseen, sisältäen kohdassa 1. tarkoitettujen vastuullisuuden vähimmäisvaatimusten noudattamista koskevien olemassa olevien ja potentiaalisten riskien tunnistamisen ja priorisoinnin; V. Toimittajalla tulee olla menettely, jonka mukaisesti Toimittaja seuraa jatkuvasti toiminnan yhteensopivuutta kohdan 1. mukaisten vastuullisuuden vähimmäisvaatimusten kanssa; VI. Toimittajalla tulee olla menettely, jonka avulla ehkäistään epäkohtia ja poikkeamia kohdan 1. mukaisista vastuullisuuden vähimmäisvaatimuksista ja viipymättä vähennetään ja poistetaan niiden haitallisia vaikutuksia, esimerkiksi korjaamalla kyseinen epäkohta tai poikkeama. 	
<p>Edellä kuvatut toimenpiteet tulee dokumentoida ja niitä on noudatettava jatkuvasti. Menettelyitä on noudatettava Toimittajan omissa toiminnoissa sekä koko toimitusketjussa.</p>	
<p>Toimittajan tulee avustaa [hankintayksikköä] puitesopimuksen seurannassa muun ohella toimittamalla [hankintayksikölle] raportteja ja selvityksiä siitä, miten Toimittaja on täyttänyt kohdan 2. mukaiset velvoitteensa. Raportti tai selvitys on toimitettava kuuden (6) viikon kuluessa [hankintayksikön] pyynnöstä.</p>	
<p><i>Huom: On suositeltavaa, että perustasolla olevan kohdan 1. lisäksi hankintayksikkö edellyttää sopimuskumppanilta vastuullisuuteen liittyviä toimenpiteitä ja politiikkoja kohdan 2. Toimenpiteet ja politiikat - mukaisesti.</i></p>	
<p>Auditointioikeus</p>	
<p>3. Toimittajan tulee sallia ja luovuttaa [hankintayksikölle] ja/tai sen edustajalle kohtuullisessa määrin kaikki asiaankuuluvat tiedot sekä pääsy tiloihin Toimittajan toiminnan arvioimiseksi siinä laajuudessa kuin on tarpeen, jotta [hankintayksikkö] voi tarkastaa, että Toimittaja noudattaa kohtien 1. ja 2. mukaisia velvoitteitaan.</p>	
<p>Auditointioikeudesta, auditointiin liittyvistä ilmoituksista ja määräajoista, menettelytavoista, salassapidosta sekä oikeudesta auditoida alihankkijan toimintaa on sovittu jäljempänä luvussa [XX] [Tarkastusoikeus]. Jos tuotteet valmistaa muu toimitusketjuun kuuluva yritys kuin Toimittajan alihankkija, Toimittaja myötävaikuttaa mahdollisuuksiensa mukaan siihen, että [hankintayksikkö] voi tarkastaa myös tällaisen muun toimitusketjuun kuuluvan yrityksen tuotantolaitoksen toimintaa.</p>	
<p>4. Toimittajan tulee kolmen (3) viikon kuluessa [hankintayksikön] pyynnöstä pystyä ilmoittamaan [hankintayksikölle], miltä tehtaalta yksilöity vertailutuote laite toimitetaan.</p>	

Vaatimus	Todentaminen
<p><i>Huom: On suositeltavaa, että hankintayksikkö varaa tuotantolaitosten auditointioikein itselleen. Hankintayksikön on tärkeää myös varata itselleen sopimuskauden aikana resursseja, jotta pystytään seuraamaan ja valvomaan vastuullisuusväitteiden todenperäisyyttä.</i></p>	
<p>Seuraamukset Jos toimittaja rikkoo vastuullisuuden kohdan 1. vähimmäisvelvoitteitaan (Code of Conduct) tai laiminlyö kohdan 2. sovittujen toimenpiteiden toteuttamisen, on [hankintayksiköllä] oikeus seuraaviin toimenpiteisiin rikkomuksen johdosta:</p> <ol style="list-style-type: none"> I. Korjaavat toimenpiteet: [hankintayksiköllä] on oikeus kirjallisesti pyytää toimittajaa [määrä] kuukauden sisällä tai muussa [hankintayksikön] määrittämässä määräajassa esittämään [hankintayksikön] hyväksyttäväksi suunnitelma ja aikataulu toimittajan korjaaville toimenpiteille kohtien 1. ja 2. mukaisten velvoitteiden noudattamiseksi. Ehdotettujen toimenpiteiden ja aikataulun tulee olla oikeassa suhteessa rikkomukseen ja suunnitelmasta on selkeästi käytävä ilmi, miten Toimittaja konkreettisesti tulee korjaamaan rikkomuksen esitetystä aikataulussa. II. Hyvitysmaksut: Jos Toimittaja ei sitoudu edellä tarkoitettuun hyväksytyyn suunnitelmaan ja aikatauluun, ei toimita niitä, tai ei suorita suunnitelmassa sovittuja toimenpiteitä määräajassa, [hankintayksiköllä] on oikeus vaatia Toimittajaa maksamaan sille viivästysmaksua tuhat (1000) euroa per alkava seitsemän (7) päivän viivästysjakso, kuitenkin enintään 15.000 euroa. III. Asiakaskohtaisten sopimusten ja tilausten rajoittaminen: Korjaavien toimenpiteiden vaatimisen lisäksi [hankintayksikkö] voi rajoittaa Toimittajan oikeutta osallistua Asiakkaiden kevennettyihin kilpailutuksiin ja/tai rajoittaa Asiakkaiden tilauksia Toimittajalta tämän puitesopimuksen sisällä siihen saakka, kunnes Toimittaja on korjannut kohdassa 1. tarkoitettua vastuullisuuden vähimmäisvelvoitteen rikkomuksen tai on ilmeistä, että rikkomus on lakannut. IV. Sopimuksen päättäminen: [hankintayksiköllä] on oikeus irtisanoa puitesopimus päättymään välittömästi kokonaan tai osittain jos Toimittaja ei suorita edellä tarkoitettuja korjaavia toimenpiteitä ja edellä tarkoitettua hyvitysmaksua on kertynyt enimmäismäärä. Asiakkaalla on oikeus irtisanoa asiakaskohtainen sopimus päättymään välittömästi kokonaan tai osittain, jos sen piiriin kuuluvien laitteiden tuotannossa on rikottu kohdassa 1. tarkoitettuja vastuullisuuden vähimmäisvelvoitteita eikä Toimittaja ole suorittanut edellä tarkoitettuja korjaavia toimenpiteitä. 	
<p>Toimitusketjun hallinta, auditointiraportti:</p> <p>Esimerkki sopimusehdosta/vaatimuksesta:</p> <p>Jos sopimustuotteiden teollinen tuotanto tapahtuu maassa, joka ei ole ratifioinut hankintalain 81 §:n 1 momentin 5 kohdassa mainittuja ILO:n perussopimuksia, tulee toimittajan olla valmis esittämään tuotantotehtaan viimeisin auditointiraportti [hankintayksikölle]. Auditointiraportiksi hyväksytään riippumattoman kolmannen osapuolen suorittama sosiaalisen vastuun auditointi (esimerkiksi BSCI, SA8000 tai vastaava auditointi), jonka riskimaassa sijaitseva tuotantolaitos on läpäissyt hyväksytysti.</p> <p>Tilajalla on myös mahdollisuus itse tai yhteistyökumppaninsa kautta auditoida milloin</p>	<p>Tarjoajan vakuutus vaatimuksen täyttymisestä (kyllä/ei).</p> <p>Pyydettäessä toimittajan tulee toimittaa vaatimuksen mukainen dokumentaatio riippumattoman kolmannen osapuolen suorittaman sosiaalisen vastuun auditoinnin läpäisemisestä riskimaassa sijaitsevien tuotantolaitosten osalta.</p> <p>Riskimaalla tarkoitetaan vaatimuksen mukaista ei ILO:n perussopimuksia ratifioinutta valtiota.</p>

Vaatus	Todentaminen
<p>tahansa sopimuskauden aikana toimittaja tai sen alihankkijoita. Tuotantotehtaan muuttuessa sopimuskauden aikana, on valitun toimittajan esitettävä tarjouspyynnön vaatimuksen mukaisesti vaihtuneen tuotantolaitoksen tarkka nimi ja osoite ja/tai GPS-koordinaatit, sekä tehtaan viimeisin auditointiraportti, johon hyväksytään edellä mainitun mukainen kolmannen osapuolen suorittama sosiaalisen vastuun auditointi, jonka tuotantolaitos on läpäissyt hyväksytysti.</p>	